

систематично самовільно втікають з дому; які ведуть інший антигромадський спосіб життя; - вчасно інформує підрозділи кримінальної міліції у справах дітей про факти антигромадської поведінки підлітків, вживає до них відповідні заходи впливу; - попереджає вчинення насильства в сім'ях де є діти, вживає відповідних заходів.

ДІМ найбільше наближені до населення на території, яку обслуговують, мають у своєму розпорядженні достатній потенціал у виявленні осіб, схильних до скоєння правопорушень, в організації і проведенні профілактичної роботи з цією категорією осіб, у здійсненні профілактичних заходів, спрямованих на оздоровлення обстановки в неблагополучних родинах.

Правильно організована та регулярно проведена робота з підлітками на адміністративній дільниці може надати суттєву допомогу дільничному інспектору як у розкритті, так і в профілактиці правопорушень, оскільки неповнолітні часто володіють інформацією, яка становить оперативний інтерес.

ВІКТИМОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА СТАТЕВИХ ЗЛОЧИНІВ НЕПОВНОЛІТНІХ

Савчук К.М., студент КМ-1 курсу ННІЗН НАВС

У сучасних умовах Україна перебуває в складному соціальному, політичному та правовому становищі, це спричинює загальне зростання злочинності в державі. І, незважаючи на це, держава повинна забезпечувати, охороняти і захищати права, свободи та інтереси своїх громадян. Зокрема, ст. 3 Конституції України проголошує захист прав та свобод людини пріоритетним завданням держави. Особливо це стосується неповнолітніх громадян України.

Для здійснення ефективної протидії злочинності, необхідним є детальне вивчення поведінки жертви злочину.

Дослідження поведінки потерпілого від злочину нерідко дає змогу зрозуміти дії злочинця, відтворити подію злочину, його обстановку.

Особистість неповнолітнього потерпілого від статевих злочинів недостатньо досліджена в кримінології. Деякі аспекти кримінологічної віктимології загалом та віктимологічна поведінка неповнолітніх жертв статевих злочинів досліджувались зарубіжними та вітчизняними вченими, такими, як: Коновалова В.О., Косенко С.С., Кальман О.Г., Акстманн К., Антонов-Романовский Г.В., Лютов А.А. Однак проблема детермінант віктимної поведінки неповнолітніх жертв статевих злочинів на сучасному етапі розвитку суспільства залишається нерозкритою.

Вивчення віктимологічних аспектів допоможе виділити заходи віктимологічної профілактики злочинів на всіх рівнях, поступово

сформувати підходи до вирішення питань, пов'язаних із проблематикою потерпілих (латентна злочинність, проблема вини, профілактика злочинів, види покарань, відшкодування збитків тощо). Тому дане питання є актуальним.

Отже, неповнолітні характеризуються послабленими індивідуальними якостями, фізичною незрілістю та психологічною нестійкістю, що не дає змогу дати опір злочинцю та породжує підвищену віктимність їх у суспільстві. Досвід статевого насильства, яке отримала особа в дитинстві, підвищує для неї ризик стати жертвою сексуального насильства у дорослому віці.

Існують чимало критерії класифікації неповнолітніх жертв статевих злочинів, однак належну увагу слід приділити природно-правовому, який не залежить від волі людини. Так можна виділити такі основні групи: неповнолітні особи, поведінка яких не відповідає природним законам соціального життя людей, у тому числі законам природного права (діти, позбавлені належного виховання, педагогічно занедбані та морально розбешені). Як приклад, це перебування неповнолітніх в нетверезому стані або, навіть, розпивання алкогольних напоїв із злочинцем. Також, до даної групи можна віднести обставину, яка сприяє віктимності неповнолітніх, це їх прагнення до ранніх статевих зносин. Така зацікавленість виникає під впливом друзів, які живуть статевим життям, розповідають та пропагують його, перегляду відеофільмів телепередач, які демонструють різні сторони інтимного життя людини. Неповнолітні, поведінка яких була узгоджена із природними законами соціального життя людей, у тому числі законами природного права (усвідомлювали злочинний характер вчинюваних щодо них дій, але не могли чинити опору, оскільки перебували у безпорадному стані).

Слід також звернути увагу на категорію неповнолітніх жертв, щодо яких здійснюється сексуальне насильство в сім'ї. Діти, виховані в атмосфері жорстокості і насильства в більшості випадків також стають насильниками.

Таким чином, щоб запобігти зґвалтуванню неповнолітніх, на наш погляд, слід: - запровадити програму реабілітації потерпілих від злочину; - забезпечити належну правову охорону дітей із різних соціальних верств населення, приділяючи особливу увагу їх сімейному вихованню, педагогічному та моральному. Для цього потрібно з неповнолітніми, які мають найбільший ступінь ризику стати жертвою злочину, проводити тематичні бесіди з правил поведінки в громадських місцях стосовно того, як не стати жертвою нападу у вечірній та нічний час. А також розв'язання сімейно-побутових конфліктів на професійному рівні; - підвищення рівня культури сім'ї і особливо сімейного спілкування; - вжиття заходів щодо оздоровлення середовища, яке оточує сім'ю; - блокування згубних наслідків впливу неформальних малих груп з антигромадською орієнтацією, у які

«ідуть» підлітки з неблагополучних сімей, а також виявлення і ліквідація малих груп подібного типу; - вживання передбачених законом заходів до батьків, що ведуть антигромадський спосіб життя і не забезпечують належного виховання дітей. Основне навантаження у вирішенні таких завдань повинно лягти на органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання та відділи внутрішніх справ; - проведення роботи із сім'ями, в яких панує насильство та жорстокість, з метою попередження випадків статевого розбещення; - проводити ранню діагностику і своєчасне лікування психічних розладів, виявлення і медико-педагогічна корекція перекручування психосексуального розвитку на найбільш ранніх етапах розвитку людини для профілактики аномальної сексуальної поведінки; - формувати у статевому вихованні чутливе ставлення до виявів інтимної близькості, виключаючи можливість присутності при цьому сторонніх. Не менш важливе завдання – виховання почуття стриманості, уміння володіти своїми емоціями й бажаннями у відносинах між статтями, людина з юнацтва повинна зрозуміти необхідність стримувати почуттєві пориви і не давати їм панувати над своєю свідомістю; - перевірки позашкільних навчальних закладів та підліткових клубів за місцем проживання незалежно від форми власності, аналізувати стан та ефективність їх роботи, в разі потреби внести пропозиції до органів місцевої виконавчої влади щодо відновлення роботи тих із них, які були закриті або використовуються не за призначенням.

ЗАХОДИ ВІКТИМОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИНІВ ЩОДО ЖІНОК

Шевчук І.В., слухач магістратури ННІПФПСКМ НАВС

Віктиміність жінок — це потенційна чи реалізована в конкретній життєвій ситуації підвищена здатність жінки за певних обставин стати жертвою злочинного посягання, що обумовлена її статевими особливостями, а також комплексом інших природжених або набутих соціальних, психологічних і фізичних якостей особистості та особливостей поведінки.

Сьогодні жінки стають жертвами кожного третього злочинного посягання. тоді як ними вчиняється лише кожен восьмий злочин. При цьому жінки стають жертвами кожної другої крадіжки, кожного третього грабежу, кожного третього-четвертого розбою, кожного четвертого умисного вбивства, кожного п'ятого-шостого умисного тяжкого тілесного ушкодження, а під час вчинення таких злочинів, як зґвалтування та торгівля людьми. частка жінок є майже абсолютною. Порівняно з показниками 2006 р., то в 2010 р. на 89,9 % збільшилась кількість жінок, потерпілих від торгівлі людьми, на 14,2 % потерпілих